

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valentini Mangioni Per Vsini E Societate Iesv, In
Signatura Sacra Pœnitentiariæ S.D.N. Papæ Consultoris
Theologi De Religiosa Pauptate non excludente rerum
Dominium nec Ius testandi Opvscvlvm ...**

Mangionius, Valentinus

Coloniæ, 1639

IV. Arg. Ex Ratione petitem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63077](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63077)

solum non repugnet supra relatis Constitutionibus Apostolicis; verum etiam illis sit maximè conformis.

29 Equidem de facto proprio testari iuratus possum, ac sanctè testor, me post elapsum annū sextum ab ingressu, quartum ab emissionē votorum Romæ disposuisse de meis bonis de Superiorum consensu, eamque dispositionem, quod alicui videretur minus solemnis, ratificasse Perusiæ post annos quinque, quarum dispositionum utrobique extant Documenta publica.

30 Neque omittendum est aliud argumentum, quo eadem SACRA ROTA utitur; est autem huiusmodi; quia *Scholares Societatis non sortiuntur naturam aliorum Regularium; sed penitus diuersam, quoad scilicet Dominium honorum suorum particulare, & actiuum retinendum; & adducit testimonia non solum scriptorum è Societate, quibus tamen, utpote melius callentibus Societatis Institutum, fides deneganda non est, sed etiam alios externos, & in specie Emmanuelem Rodericum in *Questionibus Regularibus*, Ludouicum Mirandam in *Manuali Pralatorum*, Garfiam de beneficijs in *locis*, quæ ibi videri possunt.*

IV. ARGUMENTVM EX ratione petitum.

31 **A**rgumentis hæcenus explicatis satis superque demonstratum esse arbitror, Scholarem quemcumque Societatis, ac proindè etiam Titium ex vi simplicis voti Paupertatis emissi in Societate, non destitui suorum bonorum *Domi-*
nio

nio particulari, & actiuo: & consequenter nō trans-
mississe illud in Caium, nec firmasse testamentum
factum in seculo, neque illud fecisse irreuocabi-
le: ideoque priore reuocato aliud condere potu-
isse ad fauorem Collegij Coloniensis. hęc enim
omnia pendent ab illo principio, quod Domini-
um particulare, & actiuum per vota emissa in
Societate non sit deperditum. Videor iam mihi
audire Aduersarios dicentes, se tandem tam lu-
culenter edoctos de Instituto & iure, quo utitur
Societas, cōfirmato à tot Romanis Pontificibus,
cōmendato à Cōcilio Tridentino, tam perspicuè
declarato à sanctæ memoriæ GREGORIO XIII.
non posse amplius repugnare, & longe à se alie-
num esse, vt asserere velint, vel S. P. IGNATIVVM
in cōdendis Constitutionibus errasse, aut APO-
STOLICAM SEDEM deceptā fuisse, aut OECV-
MENICVM CONCILIVM necesse, quod laud-
uit. credere igitur se rem habere, vt nos dicimus,
& captiuare suum intellectum in huius veritatis
obsequium: pergratū tamē sibi fore, si aliqua ra-
tione reddatur credibile, quod credunt: & argu-
menta quibus inducti cōtrariū hactenus asserue-
rūt, soluantur. equa postulant. vtrumq; Deo benè
iuuante prestabimus Ratio ergo est hęc. QVOD
VOTVM PAUPERIATIS p̄iuet illico Vouentē
omni iure, & Dominio bonorū temporaliū, quæ
habebat, & capacitate ad noua bona acquirēda,
nō est de essentia, & substantia voti: neq; de iure
naturali, vel diuino. Ergo solū de iure Ecclesiasti-
co. Ergo, si, ut Ecclesia adiunxit voto Paupertatis
illam

illam

illam vim priuandi omni iure, & Dominio, ita etiam poterit non adiungere. Prima Consequencia patet. quia si haec vim non habet votum ex natura sua, vel Iure naturali, vel diuino; reliquum est, vt habeat de Iure Ecclesiastico. Secunda Consequencia etiam est clara; quia sicut Ecclesia quibusdam votis paupertatis illam vim priuandi omni Dominio, adiunxit; ita potest non adiungere, & de facto non adiunxit votis Scholarium Societatis.

32. Probatum ergo antecedens à priori hoc modo, quoad primam partem. quia votum ex essentia sua est quaedam lex priuata, quam vouens sibi ipsi indicit, vt constat ex materia de voto. atqui nemo potest ita legē sibi indicere, quin eam reuocare possit, ex l. si quis. ff. de legat. 3. ergo nemo potest sua priuata voluntate per votum auferre à se capacitatem Iuris, & Dominij. Explicatur planius: si vouens Paupertatem, vouendo auferit à se Dominij & Iuris capacitatem; est quia non vult esse capax: at potest reuocare ac mutare hanc voluntatem. Ergo potest recuperare illud Dominium & capacitatem. Ita argumētatur *Basilii Pontius Augustinianus celeberrimus apud Salmanticēses primaria Cathedra moderator Primarius de matrim. l. 7. c. 13. n. 6.* Explicatur adhuc clarius. Votū essentialiter nihil aliud est, nisi promissio aliquid agendi: vel omitrendi; & consequenter effectus immediatus voti, est obligatio ad aliquid agendum, vel omitendum. & materia proxima voti, est actio vel omissio aliqua Vouentis. Atqui Incapacitas Domi-

Domi-

Dominij non est aliqua actio vel omiffio; sed potius quædã impotentia, quæ non est in potestate Vouentis: ergo ex natura, & essentia voti nõ inducitur hæc Dominij Incapacitas: & consequenter non est de Iure naturali; vt votum Paupertatis priuet illico Vouentem omni Iure & Dominio.

Probatur antecedens quoad secundam partem; hoc est non esse de Iure diuino. quia status Religiosus fuit institutus à Christo, vt cum communi sententia docet *S. Tho. 2. 2. q. 88. a. 4. ad. 3. V Valdensis Aluari Pelagij, Dominici Soto, Nauarri, Hieron: Plati, quos referunt, & sequuntur Basilius Pontius li. 7. de matrimon. cap. 2. Suarez de Religione. tom. 3. lib. 3. cap. 2. & hic status Religiosus quoad substantiam, & essentiam suam perpetuatus fuit in Ecclesia vsque ad nostra tempora; vt probant supra citati Auctores, Basilius, & Suarez locis allatis. & Nauarrus Comento 4. de regularibus n. 7. & 8. vbi in specie probat Canonicos Regulares esse Religiosos eodem, quos *S. August.* instituit; imò ipsi *SS. Apostoli*, ex sententia quadam lata à *Pio IV.* super præcedentia concedenda prædictis Canonicis Regularibus à Monachis *S. Benedicti*. Atqui veteres illi Religiosi per votum Paupertatis non priuabantur Iure, & Dominio bonorum suorum, nec capacitate ad eadem acquirenda. Ergo votum paupertatis Religiosæ non habet hanc vim priuandi Dominio Iure diuino. Minorem huius argumenti fusè probant *Suarez Tomo 3. de Religione. lib. 3. cap. 7. & Basilius Pontius lib. 7. de ma-**

trinita

34 *crim. cap. 13* & summa Probationum est; quia veteres illi Religiosi. 1. condebant Testamenta. 2. habebant Dominium Regularum quas habebant, Cellulæ, & hortuli. 3. instituebantur hæredes.

35 Et leges seculares, vt videre licet *in lege. Generaliter C. de sacrosanctis Ecclesijs, & in lege, si quis presbyter C. de Episcopis & Clericis*, multa statuerunt in fauorem dispositionum, & vltimarum voluntatum Religiosorum; vt etiam factum est *in Cœcilio Lugdunensi primo, Anno 570. vbi decretum est inter alia, vt quorumcumque Religiosorum voluntas, etiamsi aut necessitate, aut simplicitate aliquid à legum secularium ordine videatur discrepare; (hoc est carere aliqua solemnitate) tamen debeat inconcussa manere, vide Basilium loco citato n. 4.*

36 Confirmatur idem antecedens à simili hoc modo. De facto votum solemne Castitatis Religiosæ non priuat Professum, qui coniugatus est iure exercendi copulam matrimonialem: Ergo multo magis potest dari votum simplex Paupertatis, quod non priuet Religiosum iure, & Dominio bonorum suorum temporalium. Probat Antecedens, in Professo alicuius Religionis, quæ sit perfectissima Religio; nam si quis in ea post consummatum matrimonium, de consensu coniugis Professionem emittat, non dissoluitur matrimonium consummatum, vt certi Iuris est: Ergo cum maneat vinculum matrimonij; consequenter manet Ius in corpus Coniugis: licet vsus talis Iuris sit illicitus. Ex quibus omnibus sequitur, incapacitatem Dominij esse solum de Iure Ecclesiastico, Sed

Sed possunt respondere Aduersarij, esse quidem de Iure Ecclesiastico, vt votum Paupertatis Religiosæ priuet iure, & Dominio bonorum temporalium: sed hoc Ius esse coæuum institutioni status Religiosi.

Sed contra: quia iam probauimus ex *Suarez* & 38
Pontio locis allegatis, Religiosos primorum seculorum non fuisse destitutos iure, & Dominio bonorum suorum. Deinde quibus indicijs hoc probant Aduersarij? quibus coniecturis? qua traditione? quo textu? audiantur potius Doctores cõmuniter Docentes, ab Ecclesia hanc solemnitatem, vt priuet Vouentem iure, & Dominio bonorum suorum, non fuisse adiunctam voto Religiosæ Paupertatis ante tempora IUSTINIANI IMPERATORIS, & GREGORII MAGNI relati in *Capitulo, quia ingressi, & Capitulo, perlatum. IO. q. 3.* quod confirmauit postea GREGORIUS IX. cap. 2. de testam. & nouissimè Concilium Tridentinum de Regularib. sess. 24. cap. 2.

Rursus possunt obijcere Aduersarij, solemnitatem in voto Paupertatis, quatenus priuat omni iure, & Dominio bonorum temporalium, esse de Iure diuino; quod putatur sensisse *S. Thomas, & aliqui Doctores* ante tempora GREGORII XIII. quatenus affirmarunt in genere, votorum solemnitatem esse de eodem Iure diuino. Ergo non potest separari à voto Paupertatis Religiosæ hæc Dominiij incapacitas.

Sed contra, 1. quia iam docuimus, antiquos 39
Relig

Religiosos fuisse verè, ac propriè Religiosos: & tamen Dominij capaces fuisse. Contra 2. quia vtilatè probat *Suarez de Religione Tomo 3. lib. 2. cap. 14. & Tomo 4. lib. 3. cap. 4. Basilius Pontius lib. 7. de matrim. cap. 7.* fere omnes Iuris Pontificij Interpretes putarunt hanc solemnitatè in votis esse ex Institutione Ecclesiæ, & non Iuris diuini, & habetur *in cap. vnico. de vot. & vot. Redempt. in 6.* & optime declarat, & probat *Caiet. 22. q. 88. Art. 7.* & iam post Constitutionem GREGORII XIII. Ascendente Domino. hæc veritas, quod solemnitas votorum sit ex sola Ecclesiæ Institutione, non potest sine errore in fide negari; vide omnino *Basilium eodem cap. 7. à n. 2. vsque ad finem.*

40 Quod verò antiqui aliqui Doctores cum *S. Thom.* existimauerint, solemnitatè votorum religiosorum esse de Iure diuino, vel de essentia, & substantia votorum; non est mirum. quia scribebant eo tempore, in quo nulla erat in Ecclesiâ Religio, in qua vota religiosa non essent solemnia, & in specie votum Paupertatis non priuaret iure, & capacitate Dominij: sicut omnes, qui scribunt de matrimonio post CONCILIUM TRIDENTINUM, dicunt esse de illius essentia, & substantia, vt solemnizetur per præsentiam Parocho, & tamen certum est ante Concilium, matrimonium validè potuisse contrahi sine Parochi præsentia: sicut & nunc etiam potest in locis in quibus Concil. Triden. non est receptum quoad hoc.

41 Confirmatur tota hæc responsio, quia potest esse

esse aliqua Religio tota, & aliqui Religiosi particu-
 lares, qui tamen non emittant nisi vota simpli-
 cia. Patet hoc 1. quia Scholares Societatis ex defi-
 nitione GREGORII XIII. votis simplicibus e-
 missis sunt verè ac propriè Religiosi. 2. ex senten-
 tia Caiet. 2. 2. quæst. 38. art. 7. *potest stare mutatio status
 mancipando hominem ad diuinum cultum; & religiosa
 opera cum voto simplici; vt patet si Ecclesia institueret,
 quod in sacro Ordine, & Religione aliqua simplex votum
 fieret.* 3. hoc definiuit SIXTVS V. qui fuit Mino-
 rita in Congregatione Sancti officij, decernens sub-
 stantiam Religionis regulariter consistere in vo-
 tis solemnibus: at posse Summum Pontificem al-
 liter statuere, ita refert Thomas Sanchez ex Ribade-
 neira lib. 5. in Decalog. cap. 1. num. 23. Cum ergo ex
 hæctenus dictis solemnitas votorum religioso-
 rum, & consequenter quod votum Paupertatis
 priuet Iure, & Dominio bonorum, sit duntaxat
 inuenta ab Ecclesia; poterit ex eiusdem Ecclesie
 institutione esse aliquod votum Paupertatis re-
 ligiosæ, absque ista vi priuandi Dominio: & tale
 est votum Scholarium Societatis, antequam fi-
 ant Professi, vel Coadiutores formari. Sed Ad-
 uersarij possunt rursus obijcere: *S. cum ad Mona-*
sterium, de statu Monachorum. in quo INNOCENTI-
 VS III. videtur sentire, retentionem Dominij nõ
 posse concedi à Summo Pontifice. quare repu-
 gnat essentia, & substantia voti Paupertatis re-
 ligiosæ; nam si non repugnaret, vtique à Summo
 Pontifice posset concedi, cum ille sit supra omne
 Ius Canonicum:

42 Omissis varijs Doctorum Responsionibus, ex quibus aliqui dicunt, hoc non posse Pontificem sine causâ, sed cum causâ iusta posse. Respondeo cum sæpè iam laudato *Basilio Pontio lib. 7. de matrim. cap. 13, num. 10. in illo C. nomine Proprietatis* non intelligi Dominium, sed solum vsum rerum independentem sine scientiâ, & consensu Prælati. *Probatur* euidenter 1. quia si INNOCENTIVS III. vellet retentionem Dominiij pugnarum cum essentia, & substantia status Religiosi, sequeretur, Religiosos primorum seculorum non fuisse veros Religiosos, contra ea quæ hæctenus demonstrata sunt. Si autem INNOCENTIVS nomine *Proprietatis*, intelligit vsum independentem à consensu Superioris; rectè dixit, nec PONTIFICEM posse dispensare: quia de essentia voti Paupertatis est, ne quis vtatur vlla re tanquam propriâ, licet sit sua, & propria quoad Dominium: Deinde nomine *Proprietatis* non intelligi in eotextu lus, & Dominium bonorum temporalium, patet ex ipsis verbis, quæ sunt hæc: *Neque quisquam Monachorum proprium aliquomodo possideat, sed si quis aliquid habeat proprij, totum in continentis resignet.* Ecce INNOCENTIVS supponit, Monachos non eo ipso, quod sunt Monachi, amittere suas res, sed iubet, illos resignare. Pergit deinde. *Si verò post hoc proprietatem aliquam fuerit deprehensus habere; regulari monitione præuita, de Monasterio expellatur: nec recipiatur vltterius, nisi pœniteat secundum Monasticam disciplinam, quod si proprietates apud quenquam inuenta fuerit in morte; ipsa*

cūm eo in signum perditionis extra Monasterium in sterquilino subterretur: secundum quod B. GREGORIVS narrat in Dialogo se fecisse. Vnde si quicumque fuerit alicui specialiter designatum, non presumat illud accipere; sed Abbati, vel Priori, vel Cellario assignetur.

Circa quæ verba quæro 1. cum Basilio, si nomine *Proprietatis* intelligitur *Dominium*, quū potest apud Monachum deprehendi, cūm sit incorporale? 2. quo modo potest quis inueniri cum *Dominio* in morte? 3. quo pacto potest quis cum *Proprietate* & *Dominio* sepeliri? Quod si per *Proprietatem* intelligamus aliquam rem, quam Monachus detineat, & qua vtatur, & de qua disponat absque scientia, & consensu Prælati (qui omnes actus dicunt vsum liberum, & independentem à suo Superiore) omnia, quæ dicit INNOCENTIVS, rectissime explicantur: & hoc est illud, quod INNOCENTIVS vult; non posse *Proprietatem*, id est, vsum liberum, & independentem à Superiore, stare cum substantia & essentia status Religiosi; nec Papam posse in hac dispensare. Præterea de illa *Proprietate* agit INNOCENTIVS, quam sciebat esse possibilem, & illicitam Religiosis: alioquin si putasset esse impossibilem, perinde fecisset, ac si Princeps sub pœna capitis suis subditis volatum prohiberet. Atqui si *Proprietas* dicat *Dominium*; & vsum, & possessionem, vt ista nomina significant aliquod ius; erat impossibile Religiosis illius temporis, quia omnes emittebant vota solemnia, per quæ destitue-

bantur omni Iure, & Dominio. At si per *Proprietatem* intelligamus, vt intelligere debemus, vsum rerum temporalium, & dispositionem de illis, & detentionem sine scientia, & consensu Superiorum; ista omnia sunt possibilis Religioso, & ideo meritò prohibentur. Ex quibus omnibus colligo, non esse satis ad inducendum vitium *Proprietatis*, vti aliqua re propria, cuius Religiosus habeat Dominium, sed esse necessarium, vt quis illa vtatur tanquam sua, & vt propria sub hac reduplicatione, quomodo à Fundatoribus Religionum, & nominatim vt vidimus à S. P. N. IGNATIO prohibetur.

VLTIMVM ARGVMENTVM

Ex refutatione omnium obiectionum quæ pro Caio afferuntur.

A Nimaduerti omnia Argumenta, quibus Aduersarij sibi persuadent demonstrari, Titium per vota amisisse bonorum suorum Dominium: ac proinde confirmasse Testamentum ad fauorem Caij, illudque reddidisse irreuocabile, nec nouum condere potuisse, peti tribus ex locis: Ex Iure communi omnibus Religiosis, ex Iure speciali Societatis, ex priuatis quibusdam factis, & dictis eiusdem Titij. Proponam igitur has obiectiones eodem ordine, & solvam.

I. Vota substantialia, quibus aliquis fit verè, ac propriè religiosus, priuant Volentem *Dominio particulari* bonorum suorum, vt docet *Platus l. 2. cap. 3. de bon. stat. Relig.* & *S. Hieronymus Epist. ad Heliodo-*